



ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԵՐԱԿԱՆ

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՅՈՒԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱԱԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ 280 ՀԱՄԱՐԱՆ ԻՐԱԿԱՆ

ԻՎԻԿԻՆՃԻՒՄ ՍԷՆԷ

9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1872

Սէտսը Հաղթէթ շինարարութեան համար իւր տէ՛ֆա եանի Սալը, Բէնջէնյի վէ ճումաա էրթէսի կիւնէրի քէսիր նիւսիէ իւր նէշը օլունանագ Դաղէթանըն Ապօնաթըն Սէնէվի 6. Ալթը սյըղը 3 պուշուղ վէ իւր սյըղը 2 մէ՛նիսիյէ վէ պէ՛հէր նիւսիսի 40 փարա տըր ։ Թաղալար իշիւն բօսթա իւնէթի զամմ օլունուր ։ Ապօնաթըն Թարիիի պէ՛հէր այըն պիւրիսէն եախօտ օն պէ՛շիսիս իթիպար օլունանագ տըր ։ Դաղէթայա տէրն օլունանագ Գիւն կէօնաթիւնէ՛ք էվրադ վէ մէքեաթիպ Դալաթաաա էրմէնի Գիւնիսէսի սօղաղընտա Ն. 19 իւր մուրաղգամ Սէտսը Հաղթէթ մաթպատառնա իրաւ օ. յունուր ։ Իլանաթըն պէ՛հէր սըրաաը իւր տէ՛ֆա 100 փարա, իրիւննի տէ՛ֆա 60 փարա տըր ։ Ուղուն նէշըլիսի իշիւն սյըղնա բաղարըդ օլունուր ։

ԱՍԻԹԱՆԷ 9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԻՎ ԻՄԲԵՐԱԹՕՐԱՐԸՆ ՄԻԼԱԳԱԹԸ

Ֆրանսիացի Գաթիթ զաղէթասը իւր իմբէրաթօլարըն միւլադաթ իթմէսիսի նէ մադսէտէ մէսլ-նի օլունուրնու, Պէրլինտէ Ֆրանսա սէ-ֆարէթխանէսի իւր միւնասիպէթի պուլու-նան պիւր զաթտան ախլ իյէմիշ օլունուր մալիւմաթըն աթիւլիզիթը թափսի իտէր, Պու կիւնքի կիւն, տէր զաղէթայը մէքիւր, Ֆրանսա բօլիթիզա տայրէլէրին-տէ թէքէվիւն իտէն մուլադաստաա իւր իմբէրաթօլարըն միւլադաթընն էսասը, միւնէլգատիմ միյանէլէրինտէ օլան միւ-վէտտէթի իպգա իթմէք օլմայըս, իլա մուլատտէմա Բրուսիանըն տիկէր իքի տօսթ հիւքիւմտարանա զայէթ մէսթուր օլարագ պիւր մուլահիտէի խաֆիյէ թէքիթ իթմէսի տիր քի, թարաֆը միւլարիլէյ-հիւմատէն տախի թասսիթ իտիլմիշ օլ-տուղունա իւքեաթ օլունմուշ տուր ։

Պէրլինտէն աթի մուլարէր օլան իշ-պու մուլահիտէի խաֆիյէ Մ. Պիլմարդ թարաֆընտան զալէմէ ալընմիշ տըր ։

1. Իւր հիւքիւմտարան, եանի Ալէ-մանիա, Աւսթրիա վէ Բուսիա, եէկտիկէ-րինն մէմալիքէրինն թէմամիլէթինի հալը հաղըրէ իւզէրինն միւլադաթ օլա-նագլար տըր ։

2. Աւսթրիա իմբէրաթօլար, Ալէմա-նիա բուսուլաթընն չիւքէթլէրինն տա-խիլ օլմասը, վէ նաֆիա իտարէլէրի եանի բօսթա վէ թէլէկրաֆ վէ թիմուր եօլհագ-գընտա տախի պիւր մուլահիտէ իթիթիֆադը իլթար օլունանագ տըր ։

3. Բուսիա իմբէրաթօլար, Ալէմանիա

վէ Աւսթրիա իւր պաղը միւլադաթըն միւս-թէլիզէմ օլան էսասլարը լաղվ վէ ֆէսի ի-տէրէք միւնասէպաթը թիւնարէթի տախի քէսպը իշթահար իթտիւրէնէք, ֆաղաթ պունա մուլապէլէթէն, միւքեաթաթ օ-լարագ Պահրը Սիյահտա գուվիլէի պահ-րիյէսինն հուտուտ քէսիլմէյէնէք տիր ։

4. Տախիլի բօլիթիզալարըննա, պու իւր տէվլէթ, հիւքիւմէթի միւլադաթիլէյի իլթիլգամ վէ մուլադաթա իտէնէքլէրինն թահիւտ իտէնէքլէր, վէ մաթպուլաթա պէլայէթ ինթիմամ իւր Տէմօգրաթ վէ չիւքէթը խաֆիյէ էֆքեարլէրինն մահվ իթմէք վէ պատէզին պու մադուլէ էֆ-քեարլէրտէ պուլունուպ պիւր մէմալիքտէն տիկէր մէմալիքէ ֆիրար իտէնլէրի տէր-տէսթ պիւրլէ մահալլէրինն թէպիլմ օլուն-մալարը տախի պիւր մուլահիտէյէ բալթ օլունուպ ինքասընտա պուլունուլանագ ։

5. Իշպու իւր հիւքիւմտարան, քէն-տի Լէհիլ թէպալարընն պիւր գանուլն ալթընա վաղ իտէնէքլէր քի, հէմհուտուտ օլան էյալէթլէրինն իլթիլալընա վէսիլէ օ-լանմասընլար ։

Նիհայէթ պու իւր իմբէրաթօլար, պիւր ահտնամէի խաֆիյէյի տիկէր իւր Բօ-մա մէսէլէսի հաղգընտա թէտապիւրի բօ-լիթիզա իսթիմալ իտէնէքլէր իսէ տէ, պունա տայիր գաթիէն պիւր գարար վէրի-լէմէսիյի թապիլ տիր ։

Պու պէնտին մաալլէրի, Ալէմանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան իլաննամէ սի-յաղընտա Ֆրանսա վէ իթալիա վէ Իսկիլ-թէրա մուրախաալարընա պիլտիլիլիշ օլունա, միւտտէթը գալիլ զարֆընտա բէս-մէն իլան իտիլէնէյի տախի միւլաթէմէլ տիր ։

Լօնտրանըն Թէլիք զաղէթասընն 1869 նումէրօլուն նիւսիսիսիսի « Բօմա վէ իւ-

չիւննիւ Նաբօլէօն » սէրնամէսի իւր աթի-իւլիզիթը պէնտի օգուրուղ ։

Դաղէթամըղը օգուլանլարա ֆաիտէ-լի, վէ Ալէմանիանն եէնի իմբէրաթօլ-լուգ գապինէթօսունուն թուլտուղու սւ-սուլա միւլապըդ Ալման զաղէթալէրին-տէ պէր վէշը զիյը պէնտի կէօրիւրիւզ ։ Մէքիւր զաղէթանըն միւտիւրի շէօլլէ կաղար ։

1866 սէնէսիտէ թապ օլունան պիւր պահար սաղլամիշ օլունուլմտան, էվրագ-լարըն իշինտէն արայըս վէ պուլուպ, մէ-ալինի թէքրար միւլալաա իյլէտիմ Պահ-սը մէքիւր օլ թարիստէ Թուրինօտա թապ ու նէշը օլունան Ունի-Գիւնի-նամ զաղէթատա տէրն սահիֆէի պէյան օլմուշ իտի, վէ հաթթա զաղէթայը մէք-քիւր օլ թարիստէ միւլէլիֆի թարաֆըն-տան կէրէք Ֆիօրէնչա վէ կէրէք Բօմատա մուլիմ էլիլէրէ վէ իւլիւննիւ Նաբօլէօ-նուն քէնտինն տախի իրաւ գըլընմիշ տըր ։

Էլիւլէթիւ հաղիի պահար մէքիւրինն էհէմմիլէթի ալիմ տիր, վէ Ալէման իմ-բէրաթօլունա պաշ վէքիլինն (շանսըլիյէ) շու մատտէ իւզէրինն Իգնատիոս Լօյօլանըն ուսուլի իւզրէ թէթիլի վիճտան իթմէ-սինն արգիւ իտէր իտիմ, վէ իշթէ պու մադսէտէ մէպնի տիր քի պէնտը մէքիւ-րիւ պէ իպարաթընա պուրաճըտա տէրն իտէրիզ, քի շու վէշիլէ տիր ։

Մատամ քի Բարիա զաղէթալէրինն Բարալըղըն տիւլմէսինն սէրպէսթէ միւ-զաքէրէ իթմէլէրինն բուխաթ վէրիլիյօր, վէ Սիւլ նամ զաղէթա գալիլնէ Բարա հաղրէթլէրի (Պիոս Տօգուղուննու) սօն նուլթընու իլան իթմէսի իւր վասիլէթի-նի իթմիշ օլունա, վէ Թա զաղէթասը ի-սէ միւլարիլէյէ շայան սուրէթտէ պիւր մաթէմ ալայը վաս իտէյօր, պու սուրէթ-

տէ պիղծելին տախի Նաբօլէօն սիւրիւն-
սինին իբրինձի իմբէրաթօրուղունուն խա-
րապիլէթինին միւղաքէրաթնա ըստսա-
թմըզ օլաճաղը էմըլ թապիի տիր :

Իմբէրաթօրուղու շիմոյէ գատար
մուհաֆաղա իտէն իբի պաշը սէպէպլէր
պու կիւնքիւ կիւն մահվ օլմուշ օլուու-
ղունտան , չու խարապիլէթ մատտէսինին
վաղթը մէվուսի պէլքի մէմուլ էլլէտի-
միղաէն զիյատէ կաղըն տըր : Մէզքիւր
իբի սէպէպլէրին պիւրիսի շէօհրէթը աւ-
քէրիլէ օլուպ , աիկէրի իսէ Գաթօլիքիլին
Ֆրանսաա իպգասը իտի : Հալ պու քի
Գաթօլիքիլի մուհաֆաղա իտէճէք եէրաէ
օնու իղաճ վէ իղապ իթմէյէ միւսաատէ իտէր
վէ ճէնքէյէճէք եէրաէ գըլըճընը գը-
նընա գօր : Պէլի Բօմանըն հարտընա
գօշտուղու իշիւն իմբէրաթօր նասպ օլուն-
մուշ օլմաղլէ , պու կիւնքի կիւն Բօմայը
թէրք իթմէսի իլէ աղըպէթինի գարը-
լամայա իլէրիլէտիլի բէք ինթիմալ տըր :
Ամուհապընն Եէտինձի Պիոս Բաբայը
մուհաղապ իթմէյէ պաշտաղընտա Թօ-
զէթ Լը Մէտոր նամ ֆէյլէզօֆ պէօյլէ
եաղըն տըր : « Պօնաբարթ Բաբա իլէ
միւնաղապա պաշտաղ : պունա իթիիտար
իտէրիմ , նիշին քի իմբէրաթօր պու եիւղ-
տէն չօգ սիւրմէյիպ մութլաղա ուգուպա-
թը աղիմէյէ կիւրիթթար օլաճաղ տըր ,
վէ էնգարիպ խարապիլէթի զահլը վէ
պահլը տիր » : Պիղլէր իսէ մէզքիւր քէ-
լամլաթը եէկէնի հաղգընտա աախի թէ-
քէրիւր իտէրէք տէրիլ : Նաբօլէօն Պիոս
Տօգուղունճու թէրք իլէ Իթալիայա
թէպիմ իթմէք իւղը Բօմատան չէքիլի-
յօր , պէիս Եօգ , եաղընտա իբրինձի իմ-
բէրաթօրուղուն մաթէմ ալայընը իճրա
իտէճէյիլ : Հաթթա ճէնաղէ նութըու
(դաթթաթիլ) տախի հաղըրլանմըշ տըր , վէ
պու նութըու իւշ գըսմա թագսիմ իտէ-
պիլիլիլ , քի Ալէմաննա , Մէքսիգա , վէ
Բօմա տըր :

Գըլյաթը մախսուսէմիղէ կէօրէ չու
քէյթիլէրիմիլ իշինաէ՞ իբի մատտէ սահիճ
օլուպ , պիւրի Բաբա հաղըթլէրինին նէ-
թիճէյի ֆիւթիւհաթը , օ պիւրի իբրինձի
իմբէրաթօրուղուն միւհէրէտ խարապի-
լէթի տիր :

Իշպոն իբի մէվաա հաղգընտա գալ-
պիմիլ քեամիլէն միւսթէրիս տիր , Հէլէ
հէր ճիհէթ իլէ Պէթիլինօ Բէքաղօլի-
նին (*) գալլիլտէն բէք չօգ զիյատէ է-
մին տիր , Անճաղ Տօգուղունճու Պիոսուն
նէ վէճէլէ նախի ֆիւթիւհէթ օլաճաղընը
պիլէմէտիլիմիլ կիպի , Պօնաբարթըն տա-
խի նէ եիւղտէն խարապիլէթ վէ բէրու-
շանիլէթինի քէյթ իտէմէյիլ : Չիւնքիւ
միւթէղալը հիւթթէթ իլահի , իշպու քէյ-
ֆիլյաթըն ճիհէթ ֆիլիլիլաթընը մահա
քէնսիլլէ մուխտաա իթմիլ տիր » Գուտ-
լէթիլի թապիլթընտան ալայըն թթաթմ , վէ
ալլաղ Կէօնիլլիլ իլ վէ հաթթի եիւհէ-

(*) Պէթիլինօ Բէքաղօլի թապիլի մէզքիւր
1866 էնապէրիտէ Իթալիա տէվէթինին իտի-
լիլ նաղըր իտի :

լէթիլիմ » քէլամը իլէ . հաթթա փէտէր-
լէրիմիլ վէ կիւնիւմիւղաէ էլան պէհհա-
յաթ օլանլարըն էքսէրիսի տէվրիմիլին
իպթիտաթընտա ալլաղ կէօնիլլիլ վէ
մաղլըմ Եէտինձի Պիոս Սըքաղան Քահա-
նայապետ հաղգընտա պու քէլամլէրին
միւհիլլաթ նէվինաէն իճրա օլուուղունու
միւշահէտէ էլլէմիլլէր տիր : Եէօյլէ քի
գուվլէթի Պիւրինձի Նաբօլէօն թաթթըն-
տան թարտ վէ մահաղու օլունուպ , մաղ-
լըմ Եէտինձի Պիոս իսէ մահալինին քէմա-
լը սուրուր վէ մէսէրրէթի արաթընտա
Բօմայա ալտէթ իթմիլ տիր :

Վաղաա Պիւրինձի Նաբօլէօն հիշ պիւր
վաղթ Վաթէրը մուհարէպէսի քէյթիլէ-
թի աղնայամալը տըր , չէօյլէ քի 1866
յուլիս 18 տէ մէզքիւր պէօյիլը զալլա-
նըն եէօլմը սէնէվիսի օլուուղունու տէր
խաթըր իթտիքաէ քէմալը հիւպիւ տէ-
րուն իլէ « աղնաղլըմաղ մուհարէպէ ու-
գուպէթլէրին ֆէվլէ էլ աաթ թէրքիպա-
թը , պաթթըրըզ պաթթըրըզ իւղէրի-
նէ , վէ լէճէտինի իբի էլլէրի իլէ գա-
փայարապ ֆէրեաա իտէր իտի » : Հէր
պիւր չէյ գաղանըլըշ զանն օլուուղու էս-
նատէ , հէր պիւր չէյ մահվ օլմուշ տուր :
Իւշիւնքիւ Նաբօլէօն տախի քէնտի հաղ-
գընտա պու ֆիղանլարը թէտարիք իթ-
մէք իւղըն տիր : Էվլէթ քէնտիսի իլին
տախի չու աղնաղլըմաղ վէ աղիմ կիւն
եաղըն տըր , օլ կիւն քի Հաղգ Թաալա
հաղըթլէրի շիմալիք քէնտի խաթըրն-
տան պիլէ կէյմէյէն պիւր թաղըմ պէլլիլ-
լէր կէօնտէրիլինտէ , էմալի միսիլլու
թաղտիլին ֆէվլէ էլ աաթ թէտարուֆու-
նա աղլ իտէրէք գաթէվէթ իլէ աճըյա-
ճաղ տըր : Վէ էյէր քի պաղը մատտէլէր
արղիւսիւ վէչ իլէ , իճրա օլալար տախի
պունա ալտանմալը տըր , չիւնքիւ ա-
ղըպէթ իւլ էմի սիւրիլէսինին պանիսի օ-
լան զաթըն քէլամընը քէնտիսի տէ թէք-
րարլամայա մէճպուր օլաճաղ տըր , եանիս
հէր պիւր չէյ գաղանըլըշ մէմուլ օլուն-
տուղու անտէ հէր պիւր չէյ մահվ օլուու :

Պու սուրէթտէ Ֆրանսա վէ Իթալիա-
տա պուլունան Պօնաբարթլարտան զաղէ-
թամըղըն չու նումէրօսունու իւրֆը իլէ
պահսըմըլ խաթըրլարընտա էյիտէն ճէր-
եան իթմէլէրինի խասթէթէն մաթ-
լուպ իտէրիլ : Չիւնքիւ թէճրիւպէլէր վէ
թէվարիսի իթիլինտէն կէլէճէյի գօլայ
քէյթ իտէպիլիլիլ , եանի Բօմայա կէօլ
աթմաղ տայիմ իւլ էվլաթ ուգուպէթի
օլմուշ տուր , վէ պիւրինձի իմբէրաթօրու-
ղա ուգուպէթի օլուուղու կիպի իբրինձի-
լէ տախի ուգուպէթի օլաճաղ տըր :

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիաաա ալլան խապէրլէրէ
նաղարէն , Գաթիլպէրէր էինէ պիւր
աէպթ օլարապ գըյամ իտէճէթլէրի մու-
ղարէր իմիլ : Տէվլէթը միւշաթիլէյի
Շըմալ օրտուսու գօմանտանը միղաճըղ-
լըղընտան նալի Մատրիտէ ճէլպ օլունուպ
Էպիլիլէ պիւր օլալաղլթայի գըլընմըշ տըր :

Բաբա հաղըթլէրինին Բօմատան իլա-
րաճը հաղգընտա վաղը օլան պիւր թա-
սալլուրա տայիլ Ֆրանսանըն Տէպ զաղէ-
թաթը Իթալիա մուխպիլինտէն ալալ էլլէ-
տիլի պէնալին թէրճիւմէսի տիր :

Պու կիւնլէրտէ Բաբա հաղըթլէրի-
նին Բօմատան էմիլ իլարաճընա թէքրա-
րէն զայրէթ օլունմաղաա տըր , ֆաղաթ
մէմուլ իտէրիմ քի պուլունտան աղտէմ վա-
ղը օլուուղու միսիլլու պու քէրրէ տախի
մուտֆիպղ օլամասլար :

Քիւրսիլ չէրիֆին եա Պէլճիգատա
եա տա Ինկիլթէրրաաա իղամէթի մու-
ղարէր գըլընալ իսէ տէ , Պէլճիգա տէվ-
լէթի զաիֆ պիւր հիւքիւմէթ օլուուղու վէ
հաթթա քիլիսիլ չէրիֆ իլէ Ալէմաննա-
նըն հիւքիւմէթի միյանընտա իթիլաֆաթ
պուլունտուղու ճիհէթիլլէ Պէլճիգա տէվ-
լէթի հէր նէ գատար մուլիս Գաթօլիք
տախի օլա պատէմա իւղէրինէ թարի օ-
լաճաղ ֆուրթունտան իթիլաղ իթմէք-
տէ տիր :

Քէզալիք Ինկիլթէրրաաա տախի Ա-
ղիլ փէտէրին իղամէթ իթմէսի Գաթօլիք-
իլին ինթիլար պուլմաթընա վէ ահալինին
մէսէրրէթլինէ պիւր վէսիլէ օլաճաղընտան ,
պու իսէ աղիմ պիւր միւշթիլլաթըն զու-
հուրինէ միւհիպ օլաճաղը եաղընէն իս-
թիլալ օլապիլիլ :

Վաղաա Ինկիլթէրրաա հիւքիւմէթի
միւշարիլլէյ Սղիլ փէտէրին իղամէթինէ
Մաթթայը թաթալիլ վէ թաղտիմ իթմիլ ի-
տի իսէ տէ , մահալի մէզքիւրտէ Քիւրսիլ
չէրիֆին իթիլաֆաթ իտէճէյի միւհէր-
րէպ օլուպ հալպու քի Էւրօրա իթիլ-
լաթընտան պաիտ օլաճաղը ճիհէթիլլէ
Բաբա հաղըթլէրինին Բօմատան իլարաճ
իթմէք էֆընարընտա պուլունանլէր , պու
չէյէ ըուի ըիղա կէօթլէրէմէլլէր իտի :

Պիւնայէն ալլէյ չու միւշթիլլաթլար
հէր նէ օլաա , Աղիլ փէտէր , քէնտի էֆ-
քեարը մախսուսէպիլտէն եանի Քաթիլգան-
տէն մուֆարաղաթ իթմէյէճէյի մաալիւմ
օլմուշ տուր :

Էկէրչի իշպու մահը կլլուտա պիւր
թէպէտուլլաթ վուգու պուլմաղ իսէ ,
պու մէսէլէ հալլ վէ նէթիճէքէլիլ օլմուշ
սայըլաճաղ տըր , անճաղ Աղիլ Էօմրիւ-
նին միւտտէթի Իթալիանըն միլայիմ ալ-
ղընտա կիւղէրան իթմիլ 82 սինիլտէ
միւհիլթէրէմ վէ իւնիլ պիւր իթիլարըն
ճանիլը Շըմալտէ իղամէթ վէ իսքեանը-
նա գալըլըմաղ աալա թէճիլլ օլունամաղ :

Պալատէ թաաաաա օլունան պու մա-
ղուլէ էֆքեարլէրէ զահիպ օլունմաղաա օ-
լուպ , ըուհպան կիւրուհինէ տայիլ գալլէմէ
ալլընան գալմանին վէ նիղոսաթ անգարիպ
բարլամէնթօյա թագալիմ օլունաճաղըն-
տան , Աղիլ Փէտէրին Բօմատա հիւքիւ-
մէթը ըուհանիլէսինի իճրա իտէմէյէճէյի-
նէ պու չէյ պիւր սէպէպ աաաա օլունմաղ-
աա տըր :

ՄՕՐՄՕՆԼԱՐ

Էւրօրաաա Մօրմօնլար բէյտէր բէյ
ահալիլի թահիլիլ իթմէքտէ տիրլէր : Լի-

վերջում լիմանըն Միւսթիւն նամ վարոր 850 եօլնու իլէ հարաքէթ իթմիշ տիր, քի պունարտան 600 հեթէրի Լադ-Սալէ շէհ-րինէ իզամ գըլընտճադ վէ պունէվընհուր մէղհէպլիւրին նըսֆը Ըսդանտինալ ահա լիսինտէն (Շուէտ, Տանիմարդա վէ Պալ-թիդ, սէվահիլինտէ պունլունան էհալիլէ պուն թապիրաթ իսթիմալ օլունուր) վէ նըսֆը տիրէրի տախի Ինկիլիլէրտէն միւ-րէթթէպ տիր:

Իշպու մուհաճիրլէրին էքսէրիսի Պէր-մինկամ վէ Վօլֆէրհամթըն շէհիրլէրինտէն օլուպ, պուն Սալէլէրէ քեաֆֆէսինտէ սըհ-հէթը պէտէնիլէրի պէր քէմալ իտի:

Նիւֆօրդա հիյնի մուվասըլթէրինտէ Պէրմինկամ-Եունքուն մէլմուրու մախսու-սա թէրաֆընտան գապուլ օլունարագ վէ պիր գալ կիւն տախի իսթիրահէթ ի-տէրէք պատէհու Լադ-Սալէ շէհիրինէ ի-զամ օլունաճադլար իմիշ, պուն մուհաճիր-լէրին ըիֆապթընտա 81 եալընտա պիր զիւքիւր վէ 82 չաղընտա պիր տէ իւնաս վար իմիշ, հալպու քի պունլար պուն սին-լէրինտէն սոնրա Մօրմոն օլուպ տա աճա-պա նէ թէլէզըիւզ իտէպիլէ ճէքէր, տօղ-րուսու թաաճիւպէ չայան պիր հալ:

(Գուրիյէ)

Մէսմուլթա կէօրէ պիղիմ Շարգը-լարըն սուլիու սահիպլէրի պիր աղ տա Մօրմոնլարա միւրաճաթ իտէճէքլէրմիշ:

Լ- Ֆրանս դաղէթաթընտա շու վէճհ ի-լէ օգունմուշ տուր:

Ֆրանսըլարտան պիրի պունտան ագտէմ Մ. Պիղմարդա շու մաալտէ պիր զըթա մէ-թիւպ եազմըշ տուր: «Մէմլէքէթիմին իա-րապ վէ քիւլէրուշան օլմասընա սէպէպի միւսթադիլ օլունուրնուզտան պանա զըրդ պին ֆանգ վէրմէլիսինիզ, էկէր պու-մէպլադը իթա իթմէլէճէք օլուր իտէն սի-զի իտամ իտէրիմ, իշթէ պէօլլէճէ մալիւ-միւնիւզ օլունուրա արթըգ պէնիմ ֆա-րիզտէն Պէրլինէ կէլմէլէ հաճէթ պըրագ-մայընըգ»:

Մուսիսարէն պու քէյֆիլթ Ֆրան-սա ճիւհուրիլթիլինին մալիւմիւ օլունու-րա մէրգում Ֆրանսըլ սիւզ իւ կիրիֆթ օլունուր մուհաքէմէ իտիլթիլթաէն սոնրա, պիր սէնէ մահպուսիլթէ հիւքմ օլուն-մուշ տուր:

ՏԱԽԻԼ ԻՅԵ

Ձաթը հաղրէթը Սատրիւզզամի սալը կիւնիւ մապէյնը Հիւմայունէ աղիմէթ իլէ հուզուրու Փատիշահիլէ չըգմըլլար տըր:

— Չըրաղան սահիլէրայը պէհճէթ-ֆէզաթընէ էմըր խիթամընտա մէհուր իւ-կայը սալթանաթը սէնիլէ տէվլէթլու իս-մէթլու Վալիտէ Սուլթան Սիլիլթիլթիւլան հաղրէթլէրինին սարաֆըլը խըտմէթիլտէ պունլունան ութուֆէթլու Պօղոս պէյ հաղ-րէթլէրի մախսուտէն Էւրոքատան ճէլպ իթտիրմիշ օլունուրըլը զայէթ միւսէննա ի-քի զըթա Շէմատանը պուֆասն ագտէմ խաքիֆայը Շահանէյէ թադտիմ իթմիշ ի-տի. միրի միւշարիլէյհ կէլէնլէրտէ մա-

պէյնը Հիւմայուն ճէնապը միւլիւքեանէյէ ճէլպ իլէ հաղրէնտա իլթիֆաթը Շէհրի-յարի իպզալ պույրուլտուզտան սոնրա պու-քէրէ տախի թարաֆը Շահանէտէն պիր զըթա մուրասա էնֆիլյէ մուհաֆազաթը ինտամ վէ իհսանը իլէ տախի պաշգաճա թալթիֆ պույրուլմուշ տուր: (Պուրիյէ)

— Պապը Սիլիտէ իճրա պույրուլմադ-տա օլան թէվլէհաթլարտա նասպ վէ թայ-եին օլան զաթլարա թէպլիլ զըլմադ իւզ-րէ էօթէտէն պէրու սօղաղլարտա զօշա-րագ գոնագ վէ եալըլարա կիտէն մէհ-թէրլէրին պունտան պէօլլէ հիշ պիր քիմ-սէնին խանէտինէ կիլմէմէք իւզրէ Սատ-րաղամ թարաֆընտան էքիտէն էմը օլուն-մուշ օլուպ, վէ պուն մէհթէրլէրին ֆա-գաթ մաալլարը իտարիլէրինէ քեաֆի օլ-մասըլընտան, ալըրզարընը վէ էսամէսինի միւսլէյն պիր տէֆիթէր թանգիմի իլէ մա-գամը սէտարէթէ թապաիմ օլունմասը պաշգաճա թէմպիհ պույրուլմուշ տուր:

— Սաթրիա սէֆիրի Գօնթ Լուտօֆ ճէնապլէրի բաղար էրթէսի կիւնիւ Շու-րայը Տէվլէթ ըէիսի տէվլէթլու Գեաճիլ բաշա հաղրէթլէրի իլէ միւլադաթ իթ-տիլտէն սոնրա, սէրասքէր բաշա իլէ տա-լի կէօրիւշմիւշլէր տիր:

— Բում բաթրիլի ըիւթպէթիւ է-ֆէնտինին կէլէն բաղար կիւնիւ ելվը մախսուսու օլունուր հասէպի իլէ Մէզա-հիպ օտաթը միւտիրի Զիյուր պէյ, Սատ-րաղամ հաղրէթլէրի իլէ խարիճիլէ նաղը-րը տէվլէթլու բաշա հաղրէթլէրի թարա-ֆընտան բաթրիլի մուսայիլէյհէ կիտիպ քէնտիսինի թէպրիք իլէմիշ տիր:

— Մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէ-նին հէր թէրաֆընտա մէքթէպլէր ինշա-օլունմասը իլիւն վիլայէթ վալիլէրինէ էմը-նամէի Սատրիւզզամի թաաթիր վէ իրապ զըլընտըր իշիթիլմիշ տիր:

— Թունուսլու սաաթէթլու Մահմուտ բաշա հաղրէթլէրինին թահթը իտարէսին-տէ օլմագ իւզրէ պիր պանգա քիւշատ օ-լունաճաղը վէ իմթիյազ ֆէրմանընն տա-լի տէրտէթը իթա պունլունուրու մէս-մու տուր:

— Ատայը քէպիւրտէ չըգան սալը ախ-չամը պիր խանէտէն ալթէլ զուհուրի իլէ սօղուզ պապ խանէ միւհթէրէք օլմուշ տուր:

— Կէլէնլէրտէ իքի Սճէմ թիւթիւն Բէթիսի մէմուրլէրինին կիլինտիլթէրի էլ-պիսէլէրտէն եաթըրըլ պիր արապա ի-չինէ թիւթիւն սօլունուրաթ վէ մէզ-քիւր էլպիսէլէրի տախի լապիս օլունուր-էտիրնէ գաֆուստան իչէրի կիրէրլէր: Հաթթա կէօյա գապաղ մալ թուլթուշլար տա սահիպլին պէրապէր կէօթիւրիւյօրլար կիպի արգատաշլարընտան պիրինին էլլէ-րինի պաղլայարագ արապանըն էօնիւնտէն եիւրիւթմիւշլէր վադաա պու թէտպիր ի-լէ էօլտա թէսատիլթ իթտիլթլէրի սալը մէլմուրլէրտէն հիշ պիր մումանաթ կէօր-մէյէրէք հայըճա թիւթիւն տաղըթմըլլար իսէ տէ նիհայէթ Սուլթան Մէհմետ ճի-վարընտա եադայը էլէ վէրիպ աիւզ ու-

կիրիֆթ օլունուր տըր:

— Չըգան ճումաա էրթէսի կիւնիւ Գատը քէօլիւնտէ քայըլ եարըլը իճրա օ-լուպ Ֆաղըլ Մուլթաֆաբաշա հաղրէթլէ-րի իլէ Սաթրիա վէ իթալիա սէֆիրլէրի հաղըր պունլունուրլար տըր:

— Լէհ Եահուտիլէրինին պիրի բա-ղար կիւնիւ Ղալաթպաղ էվինին քէօշ-քիւնտէն սիւշիւպ վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Ֆէնէրտէ պիր խանէյի պատըպ պէլ եիւզ օգղա թիւթիւն չըգարմըլլար տըր:

— Գատը բաշատա համալլար թիւ-թիւն Բէթիսինին իճրայը մուամէլթա պաշլատըրընտան հապէրլէրի օլմատըրը ի-չին պիր թիւթիւնիւ տալքեանընա կի-տիպ թիւթիւն ալմագ իսթէմէլէրինտէ մահուտ բաքէթլէրտէն համալլարա կէօս-թէրլմէսի իլէ մէրգումլար բաքէթլէրին իշինտէ քի թիւթիւն օլունուրնու պիլմէ-տիլթլէրինտէն վէ հաթթա ֆիաթընը տա-լի բահալը կէօրտիւքլէրինտէն թիւթիւն-ճիւ իլէ համալլար պէյնինտէ միւնաղաա զուհուր իտէրէք նիհայէթ համալլար թէ-րաֆընտան տիւքեանըն մալլէրի եաղմա օլ-տուրու իշիտիլմիշ տիր:

— Էնգարէտէն թէլէկրաֆ միւտիրի թէրաֆընտան ֆիլ 31 աղոթոս սէնէ 88 թարիիլլէ թէլէկրաֆ նէզարէթինէ եա-ղըլան թէլէկրաֆըն սիւրէթի տիր:

«Պու կէճէ սաաթ ալթըտա Էնգարէ չարչուսունտա ֆէս գալըպճը տիւքեանըն-տան զուհուր իտէն ալթէտէն սօլայը պու կիւն սաաթ ալթըլա գատար հայը տիւք-քեան վէ խանէ միւհթէրէք օլուպ էլան պատըրըլթամմըլ վէ պէօլլէ պիր ալթէլ Էնգարէճէ սալա վուգու պունմամըլ օլ-տուրունու արզ իտէրիմ»

Պունտան ագտէմ Օսմանըլ զաղէթա-լէրինին պիրի «Սօխումտան կէլմիշ մէվ-սուդ իւլ քէլամ պիր զաթըն» իֆատէսի-նի տէրճ իթմիշ իտի, իֆատէի մէզպու-րուն մաալի, Սօխումտա Ապաղա ճին-սինտէն օլան Միւսիման ահալիսինէ, Սօկօֆլուլար Սլավ մէղհէպինէ տալիլ օլմալարընը հէմ թէքլիֆ հէմ տէ իճպար իթմիշլէր: Միւսիմանլար իսէ, եիւմի պին նուֆուստան զիյատէ պունլունուրըլըն-տան պու թէքլիֆ ալլա գապուլ իթմէ-յիպ ճէրհ իթտիլթէն պաշգա հիշ պիր վաղըթ տիւնիմիլի վէթանըլթա տէյիլմէ-յիլ տէյու ճէվապ վէրմիշլէր:

Իմտի սօրարըլ Բիւքէլիան էֆէնտի-յէ Սօխումտա վէ արդա ճէպէլլէրինտէ Բուսիա թէպալիլթիլտէ պունլունան Միւսիմանլար տիւնլէրինի թէպտիլիտիւպ Սլավ մէղհէպինէ տէլալթ իթմէլէրի ի-չիւն Սօկօֆլուլարըն ճէպրի վէ թէքլի-ֆի իւզլէրինէ անլէրին ֆաղաթ գապուլ իթմէմէսի իլէ չիմտի պու Միւսիմանլար մաթպուունա խային մի օլմուշ օլունուր:

Ապաղա ճինսինտէն օլան Իսլամլար պէօլլէ պիր նապէճա թէքլիֆի գապուլ իթմէթիլթէն պաշգա տիւնլէրինին ուղ-րունա վէթանլարընը տալի թէրք իթմէ-

յէ բազի օլույօրլար, եա Գաթօլիքլէր ի-
սէ Մահմաւտ բաշանըն մուգաւտէմա էօյ-
լէ պիր նահադդ թէքլիֆ վէ իճպարընը
նասըլ դապուլ իթմէլի իտիլէր, չիւնքիւ-
քէնտիլէրի եիւզ պին Գաթօլիք պուլուն-
տուգլարը հալտէ մէզհէպլինի Գաթօլիքլի-
կի ինքեար կէլմիշ պիր բաթրիյէ պէյաթ
իթտիլմէյէ չալըշըլտը, իշթէ Գաթօլիքլէր
աաթի Միւսլիմանլարըն Բուսիալուլարա
իթա իլլէտիյի ճէվապ միսիլու, տին վէ
մէզհէպլէրինի սօգաղա աթմայուպ քիլիսէյէ
վէ մաթպուու մուֆախսամը Տէվլէթը Ա-
լիյէյէ սատըգ գալաճաղարընտան հէր
հանկը թարաֆտան մէզհէպլէրինէ թաա-
րիւզ օլունսա ասլա ֆիւթուր կէթիլմէյիպ
իլլա զիյը ճէննահը Սալթանաթը Մէնիյէ-
տէ ասիւտէի հալ վէ արամիշը պալ իլէ
գալաճաղ տըրլար :

Մուսխիւրէն Գաթօլիքան իլէ Լն-
ֆիէճիան նաման հերետիկոսլար չիզմա-
թիւք Բիւրէլիան էֆէնտի թարաֆընտան
Լիպանան վանքընը զապթ վէ թէսիւր
իթտիլքուէն սօնրա Սնատուլ թարաֆընը
տախի տօլաշըպ պիւճիւմէ Գաթօլիքլէրին
մալ վէ միւլքլէրինի զասպ իթմէք իւզրէ
Սաթմանէտէն վառօրա բաքիպէն Պէյրուլթ
ճանիպլինէ միւլթէվէճիւհի վէ ազիմէթ
իթմիշլէր իտի :

Մէսմուլթա նազարէն չիզմաթիւքը
մէրգուանլէր Պէյրուլթա մուվալլէթլէ-
րինտէ, թէրվիճը մէրամլէրինէ մուսաֆ-
ֆադ օլամայըպ վէ հաթթա հէր թարա-
ֆա հարաքէթ իթմէքտէ պուլունաճաղար
իքէն, չիմտի օրատան նէ իլէրու նէ տէ
կէրու ալտէթ իտէպլիպ եէկտիկէրի ի-
լէ հէմտէրտ օլմագտա իմիշլէր :

Համտ օլուն Ասիթանէ ահալլիսի,
Էնֆիլէճի նամ միւֆտիտին հէր չէնթ պէս-
զէպանընտան նէշը օլան հիճվ վէ քիւ-
ֆիւրլէրի իսթիմա իթմէքտէն վէ պաշը-
ճա հէր տախիլէրի աօլաշըպ խալը թաա-
ճիզ գըլըպ ճիւմլէնին թաստիի սէրինէ
մուճիպ օլունմագտան խէլաս օլունտու :

Էնֆիլէճի վէ Գաթօլիքան հերետիկոս-
լարըն Ստամպուլտան սալուշմալարը կիպի
պիւճիւմէ Շիզմաթիւք բահիպլէրին տա-
խի պիրէր պիրէր Ստամպուլտան սիվիյէ-
ճէքլէրի ըվիլի հալտէն միւսթէպան օլուպ
պու իսէ Գաթօլիքլէրին իֆթիլարընա պա-
տի օլաճաղը աշիքեար տըր :

Պալիքի զաղէթայը միւլթէպլէրինտէ
տախի շու վէչիլէ գըրաթ իտէրիզ « կէ-
չէնլէրտէ թէքլէրիէ սամիյէ իլէ ճէպլը
Լիպանան թէրաֆլէրինէ ազիմէթ իթմիշ
օլան Էնֆիլէճիան բահի էֆէնտի հազգըն-
տա տախի մագամը ճէլիլ Խարիճիյէյէ
շիքեայէթ իլլէտիլքլէրինտէ մէսէլէնին
հիւսնիւ սիւրէթլէ խիթամէքլիւր օլաճաղը
վէ չիմտիլք թարաֆընտան հէր տիւրիւ-
մուամէլաթըն թէէիլի իտիլմէսի վէ բ-
հիւ մուամալիլէյի տախի մէզքիւր ճէպէ-
լը Լիպանանտա չիմտիլք պիր իլէ մու-
պաւըրէթ իլլէմէմէսի հազգընտա ճանի-
պը մէզքիւրէ պիր գըլթա թէլէկրաֆ քէ-

չիտէ օլունաճաղը ճէվապը իթա օլունա-
րադ, ալտէթ իլլէտիլքլէրի իշիտիլմիշ
տիր » :

Գաթօլիք ըհհապիյնը միւլթէպլէրա-
նըն կէչէն չարչամպա կիւնիւ սահիլիւնէի
Սլիի հաղրէթը Սէտարէթիէնահիյէ պիւ
ազիմէ (չըշարեարական) նամէի ումուլի
գապուլ իտէմէյէճէքլէրինի հալի թագտիմ
իթտիլքլէրի պիր գըլթա արիլէնին սիւրէ-
թինի կէլէճէք սալը կիւնքիւ նիւսիլմիշ
իլէ տէրճ իտէճէյիլ :

Շարգլը կիրուհիտէն Մաղիկեան
(Չիլէքեան) Մ. Սնիթուան նամըլ քիմ-
սէ Բանկալիթիտէ քեային Ֆրէնքլէրին
Հոգին Սուրը քիլիսէսինին արգասընտա
պուլունտան ադտէմ պիր էվ ինչա իթտիլիպ
մուսխիւրէն Շարգլըլար խանէյի մէզպու-
րու գըլըլար մէքթէպի թէէսիւ վէ քիւ-
չատ իտէրէք Մ. Սնիթուան նամարըն պի-
րատէրի Չիլէքեան Շիզմաթիւք Հ. Յովան-
նէս մէզքիւր մէքթէպէ միւտէրիւ վէ
վերակաղու նասպ ու թային գըլընմըշըր :

Մէսմուլթըմըզա նազարէն մէքթէպը
մէզպուլտէ գըզ չօճուգլարընա էօյրէթ-
տիլիլէն տուալէր եալընզ Հայր մեր (յիւն-
քի Ողջյն տուալը Գաթօլիք տուալը տըր)
վէ Հապալ Խապալ վէ Տէր Կըրէմ օլուպ
վէ Էլիսիմիական ուսուլինէ մէյլ օլունա-
րադ Հոռվմէական դաւանութիւնու միւ-
ճիւպլինէ ինրալար քեաֆիէսի մէմու ի-
տիլիպ Գաթօլիքլէրի մախսուս օլան եանի
Վաքիւր, վէ Սէր Կըր վէ Ռալի վէ
Լիլի վէ Հապալ վէ սայըր տուալէր,
վէ պիր խրիսթիանըն թալիմաթը մէզհէ-
պիլէսինէ տայիլ Գաթօլիք եկեղեցական
հօճալարըն թէէլիֆլէրի իլէ մէվնուտ հէր
նէվի ազիլ քիթապլարը պիւլթիւն պիւ-
թիւնէ թէրք իթմիշլէր տիր :

Աճապա էվլաւլէրինի մէքթէպի մէզ-
պուլէ կէօնտէրիպ վէ չիզմաթիւք վէ հե-
րետիկոս պիր միւտէրիսին զիյրի ըհպ-
գասընա գըզլարընը իլգա իտէն փէտէր
ու մատէրլէր պատէմա նէ մուհասէնաթ
մէհմուլ իտէրլէր, անլէր քի զէմանը թը-
ֆըլիլէթլէրինի Գաթօլիք մէզհէպլինի ճէրհ
վէ ինքեար իտէն պիր աֆօրօղլուտան տին
վէ իման վէ վիճտանա գարշը թաալիմ օ-
լուպ թէսիմ գըլընըլար :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

Բարիզ 17 իլուլ :

Խնկիլթէրրա Պէրլին միւլազաթընտան
սօնրա Ֆրանսա իլէ ազտ օլունան մուա-
հէտէյի թիճարէթին մուայէնէսինտէ հիւս-
նիւ ըրիզա կէօսթէրէճէյի գալիլէն սէօյ-
լէնմէքտէ տիր :

Բուսիանըն, Պէրլինտէ Բարիս ահտ-
մէսիլին լաղվ վէ ֆէսիլին թալէպ իթ-
միշ օլունուղու շախյասընը Նօր զաղէթաւը
թէքլիպ իթմիշ տիր :

Քէզա :

Մ. Էտմոն-Ապուլուն Բրուսիալլար-
աան մահպուս օլմասը Բրուսիա ալէյիլինէ

նէշը իլլէտիլի թէէլիֆաթընտան նէչաթ
իթտիլի միւհթէմէլ տիր :

Բարիս 18 քէզա :

Մ. Թիէրին Հալը չէհրինին մուայէ-
նէսի էսնասընտա Խնկիլիզ ֆրգաթիլլէրի-
նին լիմանը մէզքիւրէ տուլուլ իտիլլէրի
իմէրաթօրլարըն Պէրլինտէ միւլազաթլա-
րընը ֆէրտասը կիւնիւնէ թէսատիւֆ
իթտիլինտէն, պունու Խնկիլթէրրանըն
Ֆրանսայա թէվէճիւհիւ մախսուսէսի օլ-
տուղունուն պիր տէլալէթի օլմասընը
Մ. Թիէր պէյան իթմիշ տիր :

Սաթօրիտէ իւշ նէֆէր Գամիւնիսթլէր
թիւֆէնկէ թուլթուլտուլար, Մ. Էտ-
մոն-Ապուլ կէչէն սէնէ Բրուսիալլարա
խիթապէն պիր ըհսալէ նէշը իթմիշ օլունու-
ղունտան ալիզ ու կիրիֆթ օլմուլ իտէ տէ
Մ. Բէմիւզա մէրգուլուն թախիլէսինի
թալէպ իթմէքտէ տիր :

ՏՈՒԽԱՆ ԲԵԺԻՍԻ ԻՏԱՐԷՍԻ ԻԼԱՆԸ

Թիւթիւն գուճանէա մէճլիսի աշու-
րի մէրթէպէտէ էսէֆ իթմիշ շունուն իլին
քի տիւքեանլէրտէ քիւչիւք թիւթիւն բա-
քէթլէրինտէն պուլունմատըղընա թիւթիւ-
նիւն եարըլմատընճա պաղը կէօնէ նօգսա-
նիլէթ վուգու պուլտուղունա վէ պու սէ-
պէպլէրտէն տօլալը ահալի հէմ թէսայի-
պատէ տիւլար վէ հէմ տէ մէմուն օլմա-
տըլարընտան վուգու պուլուն սէհիլաթը
տիւլէթմէք իւզրէ էվլէլ էմիրտէ չիմտի-
լիք օլարադ քիւչիւք բաքէթ պուլունմա-
յան տիւքեանլէրտէ պէօյիւք բաքէթլէ-
րի աշըպ ահալիյի տիլէսիլի թիւթիւնտէն
գաշ տիրէմ իսթէրլէր իսէ վէրմէլէրի ի-
չին էսնաֆա լուխսաթ վէրիլմիշ վէ ահա-
լինին իսթիւրահալթլէրի իլէ մէմուն օլմա-
լարը իլին նէ տէրէճէտէ չալըշմագտա օ-
լուպ վէ էզատէի պէյան օլունուղու իւզրէ
պէօյլէ պիր պէօյիւք ումուլուն պէտայէ-
թինտէ հէր հալտէ սըրասընա գօնուլուն-
ճայա տէկին պիրազ վաղըթա միւհթաճ
վէ նէ կիւճիւք չէքլիմիլիլէ վիճուտա
կէլէճէյի ճիւմլէ ինտիլտէ միւսէլլէմ
պուլունտուղունտան պու պտպաէ ահալի
տախի ինսաֆ իտէրէք թաաճիլ իթմէմէլէ-
րի իլին քէնտուլլէրինէ ըհճա օլուն-
ուլ :

ՍԱՐՐԱՖԻՅԵ

ԳԱԼԱՔԱ ԲԻԱՑԱՍԸ

Սեպտ . 7	ազլամ գալիանտը	37 — 7
« 8	սապահ ալլուր	—
« «	ազլամ գալիանտը	—
« 9	սապահ ալլուր	37 — 8

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՑԱԶ ՎԵ ՄԵՍՈՒԸ ՂԱԶԷՐԱ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՔՄԷՐՃԵԱՆ

ՂԱԼԱՔԱ

Ն. 10 ԵՐՄԷՆԻ ՔԷԼԻՍԱՍԸ ՍՕԳԱԶԸ
ԽԱՆԸ ՔԷԳԻՐ